

Lausuntoyhteenveto televisio- ja radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteen arviomuistiosta

Yleistä

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi lausuntoja televisio- ja radio-ohjelmien siirtovelvoitetta koskevasta arviomuistiosta. EU:n teledirektiivi mahdollistaa jäsenvaltioille siirtovelvoitteiden asettamisen edellyttäen, että velvoitteita tarkastellaan säännöllisesti. Arviomuistion tarkoitus on arvioida siirtovelvoitetta direktiivin mukaisesti. Siirtovelvoite velvoittaa kaapelitelevisioverkossa toimivia teleyrityksiä jakamaan Yleisradion televisio- ja radio-ohjelmistot verkossaan. Lisäksi se velvoittaa yhteisantennijärjestelmien ylläpitäjiä, kuten taloyhtiöitä, huolehtimaan Ylen ohjelmistojen saatavuudesta järjestelmissään. Siirtovelvoitteesta säädetään sähköisen viestinnän palvelulain (917/2014, SVPL) 227 §:ssä.

Arviomuistiossa ehdotetaan, että Ylen televisio-ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite säilytettäisiin ennallaan. Myös yhteisantennijärjestelmän ylläpitäjiä koskeva velvoite säilyisi. Muistiossa ehdotetaan myös, että siirtovelvoitetta ei laajennettaisi. Radio-ohjelmistojen osalta arviomuistiossa esitetään perusteita sekä velvoitteen säilyttämisen, että purkamisen puolesta sekä esitetään erilaisia vaihtoehtoisia etenemistapoja.

Arviomuistiosta oli mahdollista antaa lausuntoja [lausuntopalvelussa](#) ajalla 10.3. – 25.3.2022. Lausuntoja saatiin yhteensä 22 kappaletta. Lausunnon antoivat: **AlfaTV, Digita Oy, DNA Oyj, Elisa Oyj, Kansan Radioliitto ry, Kopiosto ry, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry, Kuuloliitto ry, Kuurojen Liitto ry, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, MTV Oy, Näkövammaisten liitto ry, SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf, Sanoma Media Finland Oy, SANT - Suomen antenni- ja teleurakoitsijaliitto ry, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö Telia Finland Oyj, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, valtiovarainministeriö, Vammaisfoorumi ry ja Yleisradio Oy.** Lausunnonantajista **Kopiostolla** ei ollut asiassa lausuttavaa.

Televisio-ohjelmien siirtovelvoitteen osalta sen ennallaan pitämistä kannattivat **sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto ja Kansan Radioliitto.** Velvoitteen laajentamista joko HbbTV-signaalin ja/tai kanavien osalta kannattivat **valtiovarainministeriö, Yleisradio, MTV, AlfaTV, Digita, Kuluttajaliitto, Kuuloliitto, Kuurojen liitto, Näkövammaisten liitto, SAMS ja Vammaisfoorumi.** Televisio-ohjelmien siirtovelvoitteen purkamista esittivät **DNA, Elisa, Telia ja FiCom.**

Radio-ohjelmien siirtovelvoitteen osalta sen ennallaan pitämistä kannattivat **sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö, Yleisradio, Digita, Kansan Radioliitto** (yhteisantennijärjestelmien osalta), **Kuluttajaliitto, Kuuloliitto, Näkövammaisten liitto, SAMS ja Vammaisfoorumi.** Radio-ohjelmien siirtovelvoitteen purkamista kannattivat puolestaan **DNA, Elisa, Telia, FiCom ja Liikenne- ja viestintävirasto.** Myös **SANT** katsoi lausunnossa, että radio-ohjelmien siirtovelvoite olisi mahdollista purkaa tietyin edellytyksin.

Yhteenveto

Televisio-ohjelmien siirtovelvoite

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (STM) kannattaa arviomuistion ehdotusta, jonka mukaan Yleisradion televisio-ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite säilyy kaikilta osiltaan ennallaan, sillä se tukee eri väestöryhmien välistä oikeutta tasa-arvoiseen ja saavutettavaan tiedonvälitykseen. Niin ikään **valtiovarainministeriön** näkökulmasta arviomuistiossa ehdotetut etenemisehdot ovat lähtökohtaisesti kannatettavia ja perusteltuja ja se pitää Yleisradion ohjelmistojen siirtovelvoitesääntelyä olennaisena myös vapaan viestinnän saatavuuden näkökulmasta. Valtiovarainministeriö toivoo kuitenkin, että jatkovalmistelussa arvioitaisiin mahdollisuutta lisätä siirtovelvoitteeseen myös hybriditelevisioissa käytettävä HbbTV-signaali. Myös **sisäministeriö** kannattaa velvoitteen pitämistä ennallaan kaikilta osin.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa arviomuistion ehdotusta, jonka mukaan Yleisradion televisio-ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite säilyy ennallaan. Merkittävä määrä vastaanottajia käyttää siirtovelvoitteen piirissä olevia vastaanottotapoja edelleen tv-ohjelmistojen katseluun. Siirtovelvoitesääntelyllä turvataan lisäksi osaltaan se, että ääni- ja tekstityspalvelut ovat loppukäyttäjien saatavilla kaapelitelevisioverkoissa ja yhteisantennikiinteistöissä.

Televisioyhtiöistä sekä **Yleisradio** että **MTV** näkevät siirtovelvoitteen turvaavan median monimuotoisuutta ja tiedonvälitystä etenkin vallitsevassa maailmantilanteessa. **MTV** katsoo, että yleisen edun televisiokanavat tulisi sisällyttää myös siirtovelvoitesääntelyyn piiriin ja myös **Yleisradio** toteaa, että edellä mainittujen tavoitteiden tukemiseksi siirtovelvoite voidaan laajentaa tiedonvälityksen kannalta tärkeimpiin kaupallisiin tv-kanaviin. **MTV** huomioi lausunnossaan, että yleisen edun tai laajan yleisön kanaville on nykyään asetettu vain velvollisuuksia, mm. tekstitysvelvollisuus ja kaukaisimmankin Suomen kolkan kattava kustannuksia aiheuttava antennijakeluvelvoite. Oikeuksien ja velvollisuuksien tulisi olla tasapainossa. **Yleisradio** ja **AlfaTV** katsovat, että Ylen ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite tulee säilyttää joka tapauksessa kaikilta osin ennallaan. HbbTV-signaalin osalta **MTV**, **AlfaTV** ja **Yleisradio** katsovat HbbTV-signaalin olevan osa siirtovelvoitteen piiriin kuuluvaa lähetystä. **Yleisradio** kuitenkin katsoo, ettei HbbTV-signaalia tulisi nimenomaisesti sisällyttää siirtovelvoitepykälään, vaan Liikenne- ja viestintäviraston tulisi muuttaa asiassa vuonna 2015 antamaansa päätöstä, jonka perusteella HbbTV-signaalia ei ole tullut välittää kaapeliverkossa. **Sanoma** toteaa, että siirtovelvoite voi antaa Yleisradiolle etua kaupallisiin toimijoihin nähden ja siten kilpailu markkinoilla saattaa vääristyä.

Verkko-operaattoreista **Ficom**, **DNA**, **Elisa** ja **Telia** kannattavat siirtovelvoitesääntelyn purkamista, sillä siirtovelvoitesääntelylle ei ole niiden mukaan teledirektiivin mukaisia edellytyksiä. **FiCom**, **Telia**, **DNA** ja **Elisa** huomioivat, että yhä useampi suomalainen käyttää laajakaistaan perustuvia IPTV-palveluita ja ohjelmien katselu myös nettitelevisiosta kautta on voimakkaassa kasvussa. Niiden mukaan siirtovelvoitteet tulee pitää teknologian ja markkinoiden kehittymisen tasalla, jotta ne olisivat jatkuvasti oikeassa suhteessa tavoitteisiin. Mediaympäristön muutokset ovat kuluneen viiden vuoden aikana vieneet niiden mukaan pohjan siltä, että Yleisradion televisio-ohjelmistojen siirtovelvollisuus olisi teledirektiivin edellyttämällä tavalla välttämätön tai oikeasuhteinen. Nämä muutokset ovat jääneet arviomuistiossa huomiotta. Noin 40 % televisiolähetysten vastaanottajista käyttää yksinomaan kaapeliverkkoa Yleisradion televisio-ohjelmistojen katseluun. Määrä on ollut vähenemään päin ja lähes kaikilla näistä 40 prosentista on mahdollisuus katsoa ohjelmistoja vaihtoehtoisia kanavia pitkin. Lisäksi Yleisradion kanavien suosion vuoksi niiden pitäminen siirtovelvoitteen alaisena ei ole välttämätöntä. Operaattoreidenkin intressissä on tarjota jakelualusta kanaville, joita katsojat pitävät tarpeellisina ja kiinnostavina. Näin on tapahtunut myös aiemmin siirtovelvoitteen piirissä olleiden kanavien osalta. Kaikkien kotimaisten kaupallisten televisiokanavien jakelu kaapeliverkoissa on jatkunut entisellään senkin jälkeen, kun ne ovat poistuneet siirtovelvoitteen piiristä. Siirtovelvoitteen säilyttämistä on perusteltu myös erityisryhmien palveluiden saatavuuden turvaamisella. Sähköisen viestinnän

palveluista annetun lain ääni- ja tekstityspalveluiden tarjoamista koskevia velvoitteita on laajennettu, minkä lisäksi uuden esteettömyysdirektiivin kansallinen voimaansaattaminen osaltaan turvaa erityisryhmien palveluiden saatavuuden. Siirtovelvoite on siis tältäkin osin tarpeeton.

Digita kannattaa siirtovelvoitteen säilyttämistä ja laajentamista koskemaan myös tiedonvälityksen kannalta tärkeimpiä kaupallisia televisiokanavia. Edelleen Digita kannattaa HbbTV-signaalin sisällyttämistä osaksi siirtovelvoitetta. Siirtovelvoite on Digitan mukaan tarpeellinen Ylen julkisen palvelun ja sanavapauden toteuttamiseksi. Se takaa lisäksi vaaratiedotteiden ja saatavuuspalveluiden tavoitettavuuden myös poikkeustilanteissa joissa internet-verkko on estynyt. Vain kaapelin kautta TV-sisältöjä vastaanottavien kotitalouksien määrä (40%) on riittävä täyttämään velvoitteen asettamisen oikeudelliset edellytykset.

Erityisryhmien tiedonsaannin turvaamiseksi **Vammaisfoorumi, Kuuloliitto, Kuurojen Liitto, Näkövammaisten liitto** ja **SAMS** kannattavat siirtovelvoitteen säilyttämistä ennallaan. Niin ikään mainitut järjestöt kannattavat myös siirtovelvoitteen laajentamista koskemaan HbbTV-signaalia ja kanavia MTV3 ja Nelonen. **Kuurojen Liitto** toteaa, että Yleisradio tuottaa ainoana viittomakielistä ohjelmaa ja siirtovelvoite takaa näin pääsyn myös tekstitettyyn sisältöön. **SAMS** huomioi Yleisradion merkityksen ruotsinkielisen ja saavutettavan ohjelmiston lähettäjänä, joka on ruotsinkielisille erityisryhmille tärkeää.

Kuluttajaliitto kannattaa siirtovelvoitteen ennallaan pitämistä, mutta näkee myös etuja siirtovelvoitteen laajentamisen harkitsemisessa. On tärkeä varmistaa, että kuluttajien käytössä olevien televisio-ohjelmien saatavuus ei ainakaan heikkene ja kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hyödyntää Ylen sisältöjä. Kuluttajaliitto vielä kiinnittää huomiota siihen, että siirtovelvoitteesta luopumisella olisi negatiivisia vaikutuksia erityisesti niihin, joilla ei ole kotonaan internetyhteyttä sekä niihin erityiskuluttajaryhmiin, joille ohjelmistojen saavutettavuus on olennaista.

Kansan radioliitto katsoo, että sananvapauden ja viestintädemokratian turvaamisen kannalta on erittäin tarpeellista, että muistion johtopäätöksissä esitetyllä tavalla siirtovelvoitteet säilytetään ennallaan. Velvoitetta ei kuitenkaan tulisi tässä kohtaa laajentaa.

Radio-ohjelmien siirtovelvoite

STM ymmärtää radio-ohjelmistojen siirtovelvollisuuden osalta muistiossa tarkasteltua mahdollista osittaista purkamista, mutta erilaisten väestöryhmien tasapuoliseen kohteluun ja saavutettavaan tiedonvälitykseen viitaten tukee myös radio-ohjelman siirtovelvollisuuden säilyttämistä ennallaan tai muilla keinoilla turvaamaan kaikille väestöryhmille radion – häiriö- ja erityistilanneviestinnän tärkeimmän kanavan – tietoverkkoyhteyksistä riippumattoman saatavuuden kaikkialla Suomessa.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa radion siirtovelvoitteen osalta etenemisvaihtoehtoja, jotka mahdollistavat nopean laajakaistan edistämisen ja huomioi, että Ylen radiokanavien jakelu rajoittaa kaapelilaajakaistan laadullista kehittämistä. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että radio-ohjelmistoja koskevan siirtovelvoitteen purkamiselle, osittain tai kokonaan, on esitettävissä nopean laajakaistan edistämiseen liittyvät perusteet.

Radio-ohjelmien siirtovelvoitteen osalta **Yleisradio** toteaa, että, siirtovelvollisuus on ainut keino turvata Ylen radiokanavien käyttömahdollisuus sille osalle yleisöä, joka ei osaamisen tai maksukyvyyn puuttumisen takia kykene siirtymään kaapeli-tv-vastaanotosta Ylen radiokanavien vastaanottoon muita jakeluteitä käyttäen. Haitalliset vaikutukset korostuvat näkövammaisten kohdalla, joille radio joukkotiedotusvälineenä on erityisen tärkeä. Radiokanavien siirtovelvoitteen kumoaminen heikentäisi välittömästi näiden väestöryhmien perusoikeutta monipuolisen viestinnän vastaanottamiseen. Edelleen

Yleisradio toteaa, että radiokanavien siirtovelvoitteen keventäminen johtaisi käytännössä radiokanavien siirtovelvoitteen päättymiseen. Vaikka kriteerien täyttymisen valvonta asetettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin tehtäväksi, verkko-operaattorit kykenisivät aina esittämään Traficomille riittävät perustelut. Viraston valvonta olisi riippuvaista siitä, mitä tietoja operaattori valitsee esitettäväksi. Myös **Digitan** mukaan odotettavaa on, että jos siirtovelvoite poistettaisiin, Ylen radiokanavien jakelu kaapeliverkossa loppuisi. Radio-ohjelmien vastaanotto Digitan maanpäällisestä ULA-radioverkosta ei ole mahdollista suuressa osassa kotitalouksia. **Yleisradio** katsoo myös, että ULA-vastaanotto Digitan maanpäällisestä ULA-radioverkosta ei ole mahdollista suuressa osassa kaapeli-tv-kotitalouksia, sillä lähetystehoja ei ole mitoitettu sisävastaanoton mahdollistaviksi. Se että Ylen radiokanavia lähetetään suuritehoisilla ULA-radiolähettimillä, ei tuota kattavaa sisävastaanottomahdollisuutta, koska suurteholähettimien peittoalue määritellään katto- ja ulkoantennivastaanoton perusteella.

FiCom, Telia, DNA ja **Elisa** katsovat, että radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteet estävät järkevän taajuuksien käytön digitaalisen infrastruktuurin kehityksen kannalta olennaisen kaapelilaajakaistan tarpeisiin. Radiota voi kuunnella paitsi halvalla ja helppokäyttöisellä radiovastaanottimella, myös laajakaistayhteydellä mobiililaitteella sekä erilaisilla kanavakohtaisilla ja kokoavilla sovelluksilla. Kaapeliverkkoon kytkettävissä päätelaitteissa on jo pitkään hyvin yleisesti ollut mahdollisuus kuunnella radiokanavia myös internetin välityksellä ilman, että käyttäjän tarvitsee edes ladata päätelaitteeseen mitään sovellusta tai ostaa sitä varten erillistä lisälaitetta. Teledirektiivin mukaisia edellytyksiä radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteelle ei ole. Näin ollen radio-ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite tulisi purkaa kokonaan. **DNA** lausuu, että asentajien kotikäyntien perusteella radio on kytketty kaapelitelevisioverkkoon noin 5 %:ssa kotitalouksista. Ei ole oikeasuhtaista, että siirtovelvoitteen jatkamisella radio-ohjelmistojen osalta vietäisiin kaapelitelevisioverkosta radioiden käyttämä taajuusalue tehokkaammalta käytöltä, jossa radion kuuntelijamäärään suhteutettuna kymmenkertaiselta määrältä kotitalouksia vietäisiin mahdollisuus saada parempia etätyösovelluksia ja muita laajakaistapalveluita kaapelilaajakaistan kautta.

Kuluttajaliitto kannattaa radio-ohjelmien siirtovelvoitteen pitämistä ennallaan. Mikäli muutoksia päädyttäisiin tekemään, on oltava erityisen tarkat suunnitelmat siitä, miten kaikille mahdollistetaan siirtymä muihin jakeluteihin. Kuluttajaliitto jyrkästi vastustaa muutoksia, mikäli muutokset johtaisivat siihen, että mahdollisesti jopa kymmentuhannen ihmisen radionkuuntelu päättyisi. Myös **Vammaisfoorumi, Kuuloliitto, Kuurojen Liitto, Näkövammaisten liitto** ja **SAMS** katsovat radio-ohjelmien siirtovelvoitteen osalta, että se on säilytettävä, sillä radiolähetysten siirtovelvoitteiden lopettaminen aiheuttaisi kuluttajille lisäkustannuksia muun muassa laitehankintojen muodossa. Vammaiset ihmiset ryhmänä joutuisivat muita huonompaan asemaan, sillä vammaisilla henkilöillä on tyypillisesti muita ryhmiä heikompi sosioekonominen tilanne.

SANT pitää tärkeänä, että yhteisantenniverkkoja voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti ja monipuolisesti. Radio-ohjelmien jakeluelvoitteeseen olisi hyvä tuoda joustavuutta silloin, kun yhteisantenniverkko on liitetty kaapeli-tv-verkkoon ja verkossa tarjotaan laajakaistapalveluita. Toisaalta radiopalveluiden saatavuudesta ja mahdollisuudesta vastaanottaa radio-ohjelmia häiriöttömästi on huolehdittava. Radio-ohjelmien siirtovelvoitteesta voitaisiin luopua tietyin reunaehdoin.

Vaaratiedottaminen

Sisäministeriö katsoo, että Yleisradion televisio- ja radio-ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite tulee säilyttää nykyisenlaisena, jotta vaaratiedotteiden jakelu voidaan turvata myös erilaisissa kriisitilanteissa ja poikkeusoloissa. Sisäministeriön näkemyksen mukaan Yleisradiolla on vaaratiedottamisessa merkittävä rooli, jota ei pidä heikentää nykyisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto huomioi vaaratiedottamisen osalta, että kaapelitelevisiojako on merkittävä siirtoväylä vaaratiedotteiden tavoittavuuden kannalta. Kansalaisten arkirutiinien keskellä erilaisten tiedotuskanavien tavoittavuus vaihtelee vuorokauden ajasta riippuen. Vaikka televisio ja radio ovatkin edelleen erittäin merkittäviä vaaratiedotteiden välityskanavia erityisesti ikääntyvän väestön osalta, voidaan vaaratiedotteiden tavoittavuutta kaapeliradion välityksellä pitää hyvin marginaalisena verrattuna muihin tiedotuskanaviin.

Yleisradio perustelee siirtovelvoitteen säilyttämistä lisäksi vaaratiedottamisen merkityksellä. Älypuhelimien ja toisaalta ULA- ja tv-verkkojen vaaratiedotteet täydentävät toisiaan, kun mikään näistä keinoista ei tavoita koko väestöä. Ainoastaan käyttämällä kaikkia näitä keinoja rinnakkain on mahdollista varmistaa vaaratiedotteiden perillemeno koko väestölle. Myös **Digitan** mukaan odotettavaa on, että jos siirtovelvoite poistettaisiin, Ylen radiokanavien jakelu kaapeliverkossa loppuisi. Radio-ohjelmien vastaanotto Digitan maanpäällisestä ULA-radioverkosta ei ole mahdollista suuressa osassa kotitalouksia, koska Digitan ULA-radioverkon lähetystehoja ei ole mitoitettu sisävastaanoton mahdollistamiseksi. Tämän vuoksi suuri osa erityisesti kerros- ja rivitaloasukkaita vastaanottaa radiokanavat kaapeliverkon kautta. Näiltä kotitalouksilta loppuisi myös vaaratiedotteiden vastaanottomahdollisuus radion kautta. Mikään yksittäinen vaaratiedotteiden jakelukanava (radio, mobiilisovellus, televisio) ei tavoita kaikkia suomalaisia.

Vaaratiedottamisen osalta **FiCom**, **Elisa** ja **Telia** katsovat, että nykyinenkään siirtovelvoitesääntely ei takaa sitä, että vaaratiedote tavoittaa kuluttajan, ja toisaalta etenkin koronapandemian aikana internet-sivut ovat olleet monen kunnan ja kaupungin tärkein viestintäkanava. Lisäksi kuka tahansa voi ostaa kaupasta halvan ja helppokäyttöisen sekä mukana kuljetettavan radiovastaanottimen, jolla vaaratiedotteet ovat vastaanotettavissa niin kodissa kuin sen ulkopuolellakin. Myös Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ja Huoltovarmuuskeskuksen suosituksissa kotitalouksien varautumiseksi puhutaan nimenomaan paristokäyttöisestä radiosta – siis antenniverkkoon tarkoitettu radiovastaanottimesta. Myös **DNA** huomioi, että tekstiviestitiedottaminen on nykyään tehokas tapa tiedottaa vaaroista ja se pystytään kohdentamaan alueellisesti kohdistetummin kuin televisiokanavalla tapahtuva tiedottaminen.

Vammaisfoorumi, **Kuuloliitto**, **Kuurojen Liitto**, **Näkövammaisten liitto** ja **SAMS** näkevät muistiossa kirjatut asiat vaaratiedottamisesta tärkeänä Yleisradion tehtävänä poikkeustilanteessa. Tämä tukee viranomaistehtävää ja se on nähtävänä välttämättömänä palveluna, erityisesti tämän hetken poliittisessa tilanteessa, jossa kartoitetaan ja kehitetään siviilivalmiutta. Vaaratiedottaminen tapahtuu kirjallisesti, sen tulee olla muun muassa kuulovammaisille ja viittomakielisille henkilöille toimiva tapa saada tieto ajantasaisesti kriisitilanteessa.

Tekijänoikeudet ja kustannusvaikutukset

FiCom, **Telia**, **Elisa** ja **DNA** lausuvat, että televisioyhtiöiden tulee maksaa operaattoreille siirtokapasiteetin käytöstä kohtuullinen korvaus. Lisäksi **FiCom** tuo esille, että se on kaapelitelevisiotoimintaa harjoittavine jäsenyrityksineen vaatinut, että SVPL:ään tulee sisällyttää siirtovelvoitteen edellytykseksi, että televisioyhtiö vastaa tekijänoikeuslain mukaisten oikeuksien haltijoille maksettavista korvauksista myös siirtovelvollisuuden piiriin kuuluvasta siirrosta, mikäli kaapelitelevisioverkon siirtovelvoitetta ei pureta. Tekijänoikeuslain 25 i §:n mukaan tekijällä on oikeus saada edelleenlähettäjältä korvaus edelleenlähettämistä, jollei edelleenlähettäjä näytä toteen, että korvaus on jo maksettu lähetysoikeuksien hankinnan yhteydessä. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että Yleisradio voisi nykyisessä lainsäädäntökehelyksessä jättää edelleenlähettämistä koskevat tekijänoikeuskorvaukset halutessaan maksamatta. Tekijänoikeussääntelyn tulee kohdella kaikkia teknisiä ratkaisuja samalla tavalla, eikä lähetystekniikan tule vaikuttaa oikeudelliseen kohteluun tai maksettaviin tekijänoikeuskorvauksiin. Mikäli kohtuullista korvausta koskevaa lisäystä ei toteuta, tulisi

se ainakin käsitellä asianmukaisesti ja esittää perustelut, miksi nykytilanne halutaan säilyttää. Jotta televisio-ohjelmistojen siirtovelvoitteen ennallaan säilyttäminen olisi hyväksyttävissä, tulee siirtovelvoitetta koskevassa säännöksessä kuitenkin nimenomaisesti velvoittaa Yleisradio hankkimaan oikeudet ja maksamaan kaikille tekijänoikeuslain mukaisille oikeudenhaltijoille myös siirtovelvoitteen alaisesta ohjelmistojen siirrosta. **Telia** ja **Elisa** kannattavat FiComin lausuntoa.

Niin ikään **DNA** lausuu, että on olemassa ilmeinen riski siitä, että teleyritys voisi joutua maksamaan Ylen televisio-ohjelmistojen siirrosta edelleen lähetykseen perustuvia korvauksia Kopiostolle. Mikäli Ylen televisio-ohjelmistojen kaapelitelevisiojakelu Suomessa katsottaisiin edelleen lähettämiseksi, johtaisi tilanne siihen, että siirtovelvoitesäännös pakottaa teleyrityksen siirtämään Ylen televisiokanavat kaapelitelevisioverkoissaan ja samalla siirtovelvoitesäännös kieltää teleyritystä perimästä Ylen televisio-ohjelmista maksua käyttäjiltä eli taloyhtiöiltä. Jos teleyritys ja taloyhtiöt joutuisivat maksamaan Kopiostolle korvauksia siirtovelvollisuuteen perustuvasta Ylen ohjelmistojen siirrosta, Ylen lakisääteinen velvollisuus tarjota ohjelmistonsa kaikille yhtäläisin ehdoin ei toteutuisi. Kuten edellä on todettu, siirtovelvoitesääntely tulee kumota kokonaisuudessaan, mutta mikäli sitä tultaisiin joltakin osin jatkamaan, niin SVPL 227 §:ää tulee muuttaa niin, että Ylellä on velvollisuus hankkia tekijänoikeuslain mukaisilta oikeudenhaltijoilta oikeudet SVPL 227 §:n mukaiseen siirtoon. Teleyritysten lisäksi Ylelle asetettavan velvoitteen tulee koskea myös yhteisantennijärjestelmiä.

Yleisradio lausuu, ettei arviomuistio ei anna täsmällistä ja kattavaa kuvaa kaapeli-tv-operaattorien kustannuksista, tuloista ja väitetystä edelleenlähettämiskorvausta koskevasta riskistä. Asiaan liittyvässä oikeusriidassa korkein oikeus (KKO) myönsi asiassa valitusluvan prosessioikeudellisesta asiavaltuuskysymyksestä, johon KKO on hakemassa EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisua. Myöskään käynnissä olevassa tekijänoikeuslain muutoksessa ei olla muuttamassa siirtovelvoitetta koskevaa 25 i §:ään. Lisäksi muistio antaa myös epätasällisen kuvan Kopioston vaatimien ja markkinaoikeuden hylkäämien edelleenlähettämiskorvausten suuruudesta. Lisäksi HbbTV-osoitesignaaliin ei liity tekijänoikeudellista epävarmuutta. EUTI-oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että pelkän internet-osoitteen eli linkin julkaiseminen ei synnytä vastuuta linkin osoittaman sisällön tekijänoikeuksista. Oikeuskäytäntö tarkoittaa, että koska HbbTV-osoite signaali sisältää pelkän osoitetiedon siitä, mistä internetosoitteesta varsinainen sisältö (esim. tv-ohjelmaopas, videoklippit, urheilutuloluettelo jne.) on saatavilla, HbbTV-signaalin välittämistä yleisölle ei katsota tekijänoikeudellisesti relevantiksi toimeksi eikä siihen kohdistu tekijänoikeudellisia velvoitteita.

Muita huomioita

Kuuloliitto, Kuurojen Liitto, Vammaisfoorumi, Näkövammaisten liitto ja SAMS katsovat, että siirtovelvoitteen ja esteettömyysdirektiivin välistä suhdetta on arvioitava mediayhtiöiden ja teleoperaattoreiden saavutettavuuspalvelujen ja päätelaitteiden kehittyessä. AV-mediapalveluihin kohdistuu vuoden 2025 kesän jälkeen laajempia vaatimuksia. Esteettömyysdirektiivin vaatimuksia sovelletaan muun muassa AV-sisältöpalveluihin pääsyn tarjoaviin palveluihin. Viiden vuoden aikana televisiotekniikan kehitys tulee olemaan nopeata ja mediankäyttöä tulee seurata. Näin ollen ehdotetaan seuraavaa tarkastelua jo vuoden 2024 lopussa tai vuoden 2025 vuoden alussa, kun esteettömyysdirektiivi tulee voimaan 28.6.2025. Myös **Kuluttajaliitto** ehdottaa, ottaen huomion esteettömyysdirektiivin siirtymäajan ja teknologian kehittymisen, että siirtovelvoitetta tarkasteltaisiin seuraavan kerran esteettömyysdirektiivin siirtymäajan loppupuolella.